

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

18 august 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Toma Nadejda,
Judecători – Țurcan Anatolie și Timofci Vladimir,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Fedosenco Margarita în numele inculpatei Gaiduc Natalia, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 05 mai 2021, în cauza penală în privința lui

Gaiduc Natalia xxxx

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 05.09.2019 – 10.02.2021;

Instanța de apel: 16.03.2021 – 05.05.2021;

Instanța de recurs: 07.07.2021 – 18.08.2021.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătorei Bălți, sediul Central din 10 februarie 2021, pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, în procedura prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală, Gaiduc Natalia a fost recunoscută vinovată și condamnată:

- în baza art.201¹ alin.(2) lit. c) Cod penal la 2 ani închisoare;
- în baza art.320¹ Cod penal la 1 an închisoare;
- în baza art.320¹ Cod penal la 1 an închisoare.

În temeiul art.84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, lui Gaiduc Natalia i-a fost stabilită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani 4 luni.

Conform art.85 alin.(1) Cod penal, prin cumul de sentințe, lui Gaiduc Natalia i-a fost stabilită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani 6 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis pentru femei.

A fost dispusă încasarea de la Gaiduc Natalia în beneficiul statului suma de 320 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat că Gaiduc Natalia la data de 09.11.2019, aproximativ la ora 15:00, fiind în stare de ebrietate alcoolică, aflându-se la domiciliu pe xxxx, manifestând o vădită lipsa de stimă și respect față de fiul său minor Gaiduc Denis, a.n.xxxx, a iscat un conflict cu persoana dată în procesul căruia l-a înjurat cu cuvinte necenzurate, înjosindu-i ultimului cinstea și demnitatea și pricinuindu-i suferințe psihice, precum și profitând de faptul că fiul ei minor este neputincios față de ea atât din punct de vedere fizic cât și psihologic, l-a agresat pe fiul ei minor, prin faptul că i-a răsucit cu putere mâna stângă în urma la ce minorului Gaiduc Denis, a.n.xxxx, i-au fost cauzate leziuni corporale conform raportului de expertiză medico-legală nr.201910D0706 din 20.11.2019 sub forma de fractură închisă a degetului II a mâinii stângi fără deplasare, care au fost produse prin acțiunea de răsucire, care după criteriul dereglării de lungă durată a sănătății /mai mult de 21 zile/ se clasează la vătămarea medie a integrității corporale.

Aceste acțiuni ale inculpatei au fost încadrate în baza art.201¹ alin.(2) lit. c) Cod penal, violența în familie, adică acțiunea comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, care a provocat vătămare medie a integrității corporale sau a sănătății.

Tot ea, știind cu certitudine despre faptul că prin încheiere Judecătorei Bălți, sediul Central din 13.11.2019 pe dosarul nr. 2o/pr-48/2019 a fost dispusă eliberarea ordonanței de protecție în favoarea victimelor violenței în familie Gaiduc Denis, Ciornaia Alexandra și Temciuc Lidia pe un termen de 90 zile, prin care a fost obligată de a nu contacta cu victimele, în mod intenționat, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând consecințele, admitând și dorind survenirea lor, la data de 13.11.2019 ora 18:00, la data de 13.11.2019 la ora 22:30 și la data de 14.11.2019, la ora 18:00, fiind în stare de ebrietate alcoolică, contrar prevederilor ordonanței de protecție, a venit de mai multe ori la domiciliul cet. Temciuc Lidia din xxxx, unde a intrat în conflict verbal cu ea, refuzând să părăsească locuința.

Astfel, acțiunile inculpatei au fost încadrate în baza art.320¹ Cod penal, neexecutarea intenționată sau eschivarea de la executarea măsurilor stabilite de instanța de judecată în ordonanța de protecție a victimei violenței în familie.

Tot ea, la 06.08.2019, aproximativ la ora 07:30, cunoscând cu certitudine că potrivit ordonanței de protecție a victimei Temciuc Lidia din data de 02 august 2019 emisă de Judecătoria Bălți, sediul Central, a fost recunoscută ca agresor și i-au fost stabilite un șir de restricții pentru o perioadă de 2 luni, inclusiv de a nu se apropia de locuința amplasată în xxxx, de a nu se apropia de victima Temciuc Lidia, de a nu contacta victima sub nici o formă, ignorând măsurile de protecție stabilite, a venit la domiciliul victimei Temciuc Lidia din xxxx și fără permisiune a intrat în casă, a inițiat cu victima Temciuc Lidia un conflict verbal, iar la solicitările legale de a se supune prevederilor ordonanței de protecție și de a-i părăsi locuința Gaiduc Natalia nu a reacționat, acțiunile care au continuat până la ajungerea la fața locului ale angajaților de politie. În aceeași zi, aproximativ la ora 21:30, cet. Gaiduc Natalia, continuând acțiunile sale ilegale, ignorând măsurile de protecție stabilite a intrat în domiciliul victimei Temciuc Lidia, refuzând să-l părăsească până la ajungerea la fața locului a angajaților de politie, în legătura cu adresarea cet. Temciuc Lidia.

Astfel, acțiunile inculpatei au fost încadrate în baza art.320¹ Cod penal, neexecutarea intenționată sau eschivarea de la executarea măsurilor stabilite de instanța de judecată în ordonanța de protecție a victimei violenței în familie.

3. Inculpata Gaiduc Natalia împreună cu avocatul Fedosenco Margarita, au contestat sentința cu apel, solicitând casarea acesteia în latura penală, în partea stabilirii pedepsei, cu adoptarea unei noi soluții prin care lui Gaiduc Natalia să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă, non privativă de libertate - cu suspendarea condiționată a executării pedepsei.

În motivarea apelului au invocat dezacordul cu modalitatea de individualizare a pedepsei penale înfăptuită de către prima instanță, pe care o consideră prea aspră, ținând cont de faptul că inculpata a recunoscut vina, s-a căit sincer de cele comise, a înaintat cerere de examinare a cauzei penale în baza art.364¹ Cod de procedură penală.

Instanța de judecată nu a apreciat dacă scopul pedepsei aplicate poate fi atins și fără executarea pedepsei cu închisoare. O condiție prevăzută expres în art.90 alin.(1) Cod penal, constituie concluzia instanței, că dacă nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului. Aici, instanța de judecată nu a ținut cont de condițiile expres prevăzute în lege la compartimentul individualizării pedepsei, nu a acordat deplină eficiență prevederilor art.art.7, 61, 75, 90 Cod penal, greșit a ajuns la concluzia că corectarea și reeducarea inculpatei poate avea loc numai prin izolarea inculpatei de societate, considerând că aceasta urmează să execute real pedeapsa închisorii stabilite, or, corectarea inculpatei este posibilă fără privarea acesteia de libertate.

3.1. Partea vătămată Temciuc Lidia, a contestat sentința cu apel, solicitând casarea parțială a acesteia, în partea stabilirii pedepsei inculpatei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, prin care lui Gaiduc Natalia, să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă.

În motivarea apelului a indicat, că pedeapsa aplicată lui Gaiduc Natalia este prea aspră,

întrucât inculpata și-a recunoscut vina și s-a căit sincer de cele săvârșite, are la întreținere doi copii minori.

A menționat că, inculpata a încălcat ordonanțele de protecția emise în privința sa, deoarece având un singur domiciliu, nu a avut unde să plece.

Astfel, consideră că inculpatei urmează să-i fie stabilită o pedeapsă neprivativă de libertate, reieșind din circumstanțele menționate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 05 mai 2021, au fost admise apelurile declarate, casată parțial sentința, inclusiv din oficiu conform art.409 alin.(2) Cod procedură penală, și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Gaiduc Natalia a fost recunoscută vinovată și condamnată:

- în baza art.320¹ Cod penal (episodul din 06.08.2019), cu aplicarea prevederilor art.364¹ Cod de procedură penală, la 1 an închisoare;

- în temeiul art.84 alin.(4) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, la pedeapsa aplicată a fost adăugat parțial, partea neexecutată a pedepsei stabilite prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul Central din 01 octombrie 2019, stabilind inculpatei Gaiduc Natalia, pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 1 an 2 luni;

- în baza art.320¹ Cod penal, cu aplicarea prevederilor art.364¹ Cod de procedură penală, la 1 an închisoare;

- în baza art.201¹ alin.(2) lit. c) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art.364¹ Cod de procedură penală, la 2 ani închisoare.

În temeiul art.84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, lui Gaiduc Natalia i-a fost stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani 2 luni.

Conform art.85 alin.(1) Cod penal, prin cumul de sentințe, lui Gaiduc Natalia i-a fost stabilită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani 3 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis pentru femei.

În rest, sentința a fost menținută fără modificări.

4.1. În motivarea soluției pronunțate instanța de apel a indicat, că examinând cauza penală, prima instanță a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, astfel corect concluzionând în privința vinovăției inculpatei Gaiduc Natalia în săvârșirea infracțiunilor incriminate, și just a încadrat juridic acțiunile acesteia în baza art.art.320¹, 320¹, 201¹ alin.(2) lit. c) Cod penal.

Referitor la individualizarea pedepsei, instanța de apel a reținut că, prima instanță corect a ajuns la concluzia că corectarea și reeducarea inculpatei poate fi atinsă doar prin aplicarea pedepsei privative de libertate, ținând cont de gravitatea infracțiunilor săvârșite, de motivul acestora, de persoana celui vinovat, anterior a fost condamnată prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul Central din 01 octombrie 2019 fiindu-i stabilită pedeapsă cu aplicarea prevederilor art.90 Cod penal, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acesteia, însă instanța la stabilirea pedepsei nu a aplicat corect prevederile art.art.84 și 85 Cod penal.

Prin urmare, instanța de apel a indicat că, în cazul când inculpatul se recunoaște vinovat de săvârșirea mai multor infracțiuni, unele din care au fost comise până, iar altele după pronunțarea sentinței în prima cauză, prin ultima sentință pedeapsa definitivă se stabilește cu aplicarea atât a cerințelor art.84 Cod penal, cât și a art.85 Cod penal, după cum urmează.

În acest sens, instanța de apel a conchis că inițial se stabilește pedeapsa, pentru concurs de infracțiuni, săvârșite până la pronunțarea primei sentințe, la caz fiind comisă o infracțiune la 06.08.2019 în baza art.320¹ Cod penal, astfel urmează a fi stabilită pedeapsa definitivă conform cerințelor art.84 alin.(4) Cod penal, cumulând pedeapsa stabilită în baza art.320¹ comisă la 06.08.2019 cu pedeapsa stabilită prin sentința Judecătoriei Bălți sediul Central din 01.10.2019,

apoi pentru concursul infracțiunilor săvârșite după pronunțarea primei sentințe în baza art.320¹, 201¹ alin.(2) lit. c) Cod penal, iar în final pedeapsa definitivă conform cumulului de sentințe.

Instanța de apel a reținut că, în dispozitivul sentinței instanța nu a indicat sentința conform căreia pedeapsa neexecutată urmează a fi cumulată la pedeapsa stabilită prin noua sentință, totodată neîntemeiat nu a reținut în sarcina inculpatei circumstanța atenuantă - recunoașterea vinovăției, chiar și în cazul când cauza a fost examinată în procedură simplificată, din care motiv instanța de apel a reținut ca circumstanță atenuantă recunoașterea vinei, și, ținând cont de celelalte circumstanțe ale cauzei penale stabilite în privința inculpatei, termenul pedepsei inculpatei urmând a fi micșorat, totodată urmând a-i fi stabilită pedeapsă cu închisoare cu executare reală.

Totodată, instanța de apel a menționat că, nu se constată temeiuri legale pentru aplicarea pedepsei mai blânde decât cea prevăzută de lege, considerând că pedeapsa stabilită va fi echitabilă faptelor infracționale comise, corespunde normelor legale și va atinge scopul de corectare și reeducare a inculpatei, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

A fost respinsă solicitarea apelanților privind aplicarea unei pedepse mai blânde, non privativă de libertate - cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, deoarece în cadrul cercetării judecătorești s-a stabilit cu certitudine că inculpata Gaiduc Natalia anterior a fost condamnată prin sentința Judecătorei Bălți, sediul Central din 01.10.2019, fiindu-i stabilită pedeapsă cu aplicarea prevederilor art.90 Cod penal, însă aceasta nu a făcut concluzii de rigoare săvârșind trei infracțiuni în termenul de probă, cu intenție, or, lui Gaiduc Natalia i s-a acordat șansa de a se corija și demonstra că cele săvârșite anterior, constituie doar un incident în biografia acestuia, însă în final acestea au fost ignorate, inculpata săvârșind noi infracțiuni.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Fedosenco Margarita în numele inculpatei, prin care, fără a invoca unul din temeiurile pentru recurs prevăzute la art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia în latura stabilirii pedepsei, cu pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, prin care să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă, neprivativă de libertate.

În dezvoltarea argumentelor recursului, apărarea, invocând aceleași motive indicate în cererea sa de apel, susține că pedeapsa stabilită de către instanțele de fond inculpatei Gaiduc Natalia, este prea aspră, or, instanțele, la stabilirea pedepsei nu au ținut cont de faptul că inculpata a recunoscut vina, s-a căit de cele săvârșite, a înaintat cerere de examinare a cauzei în procedura prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală, are la întreținere doi copii minori.

Susține apărarea că, la stabilirea pedepsei instanța trebuie să țină cont de scopul legii penale, care urmărește restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni și ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale acestuia.

6. Procurorul a prezentat referință pe marginea recursului depus de partea apărării, și a pledat pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat, deoarece instanța de apel și-a motivat just soluția adoptată, acordând deplină eficiență prevederilor art.61, 75 Cod penal, astfel că nefiind comise careva erori de drept în raport cu motivele invocate de partea apărării, iar decizia contestată conține motive clare pe care se întemeiază soluția.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia din următoarele considerente.

Potrivit art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în textul normei vizate.

Potrivit dispoziției art.432 alin.(2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Colegiul penal menționează că potrivit practicii judiciare constante, erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică, dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Potrivit recursului declarat, Colegiul penal constată că avocatul Fedosenco Margarita în numele inculpatei Gaiduc Natalia, critică soluția instanțelor de fond dintr-un singur considerent, și anume că, în viziunea sa, instanțele greșit au individualizat pedeapsa aplicată, stabilindu-i inculpatei o pedeapsă prea aspră, argumente ce se subscriu temeiului de casare prevăzut la art.427 alin.(1) pct. 10) Cod de procedură penală, potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazul când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Cu referire la argumentele menționate în recurs, Colegiul penal menționează că, potrivit art.75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a Codului penal în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a acestuia.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele atenuante și agravante, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Astfel, Colegiul penal reține că, persoanei declarate vinovate, trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Totodată, instanța de recurs reamintește, că categoriile pedepselor aplicate persoanelor fizice sunt expuse în Codul penal într-o anumită consecutivitate: de la cea mai blândă - amendă, până la cea mai aspră - detențiune pe viață.

În conformitate cu criteriile generale de individualizare a pedepsei, o pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative, prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

Respectiv, doar instanța de judecată este în măsură să înfăptuiască acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a săvârșit o infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Analizând temeinicia solicitării apărării privind necesitatea aplicării în privința inculpatei Gaiduc Natalia a unei pedepse mai blânde decât cea prevăzută de lege, Colegiul penal menționează, că aceasta nu poate fi reținută, deoarece sub aspectul individualizării pedepselor penale, soluția instanței de apel, este întemeiată și legală.

Potrivit practicii judiciare, instanțele de judecată trebuie să studieze multilateral, în deplină măsură și obiectiv, toate circumstanțele și datele care caracterizează atât negativ, cât și pozitiv persoana inculpatului și care au o importanță esențială pentru stabilirea categoriei și mărimii pedepsei.

Astfel, instanța de apel corect a reținut că, pedeapsa închisorii stabilită inculpatei este condiționată de personalitatea acesteia, care nu este la prima abatere de la legea penală, anterior fiind atrasă la răspundere penală, precum și gravitatea faptelor imputate, care fac parte din categoria celor mai puțin grave și grave.

Inoportunitatea aplicării unei pedepse de altă categorie, rezultă din însuși caracterul faptelor comise, din natura și gravitatea consecințelor infracțiunilor comise de Gaiduc Natalia, precum și din faptul, că aceasta anterior a beneficiat și de stabilirea altei categorii de pedeapsă, mai blândă, însă nu a tras concluziile necesare și a comis, din nou, infracțiuni similare, din categoria celor mai puțin grave și grave, cu intenție, astfel sfidând cu desăvârșire nu numai normele morale, dar și legea penală.

În continuare, Colegiul penal mai menționează că, nu pot fi reținute nici argumentele apărării prin care se invocă faptul, că circumstanțele examinării cauzei în procedura simplificată prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală, căința sinceră, ar condiționa aplicarea în privința acesteia a unei pedepse de altă categorie, neprivative de libertate, deoarece atât prima instanță cât și instanța de apel au ținut cont de principiul individualizării pedepsei (art.7 Cod penal) în coroborare cu criteriile generale de individualizare a pedepsei inserate la art.75 alin.(1) Cod penal, inculpata beneficiind și de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de sancțiunea normelor de drept încălcate, în conformitate cu art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, și întemeiat au concluzionat că atingerea scopului pedepsei se va asigura doar prin izolarea inculpatei de societate.

Prin urmare, nu pot fi reținute alegațiile apărării cu privire la necesitatea dispunerii suspendării condiționate a executării pedepsei în privința inculpatei, deoarece instanța de apel corect a ajuns la concluzia că corectarea lui Gaiduc Natalia va fi asigurată doar prin executarea reală a pedepsei închisorii stabilită acesteia.

Având în vedere cele menționate, Colegiul penal constată că, pedeapsa individualizată de instanța de apel, corespunde atât principiului proporționalității, cât și scopului prevăzut în art.61 alin.(2) Cod penal, restabilirea echității sociale, corectarea inculpatei, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea acestuia, cât și a altor persoane.

Reieșind din cele expuse supra Colegiul penal conchide că, la stabilirea pedepsei inculpatei Gaiduc Natalia, pentru infracțiunile comise, instanța de apel nu a comis erori de drept ce ar afecta soluția, pedeapsa aplicată și modul de executare a acesteia fiind corect stabilite, cu respectarea exigențelor legii, iar alegațiile apărătorului expuse în recursul ordinar sunt vădit neîntemeiate.

8. În temeiul art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Fedosenco Margarita în numele inculpatei Gaiduc Natalia, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 05 mai 2021, în cauza penală în privința lui *Gaiduc Natalia xxxx*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 21 octombrie 2021.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Țurcan Anatolie

Timofti Vladimir